

LENIN TUJ VYLET

(По ленинскому пути)

VKP(b) Okruzkomlən, VKP(b) Kudymkarskəj rajkomlən da Okrispolkomlən organ.

Nº 114 (1561) Şençabır 18 lun 1937 god

BOGATƏJ UROZAJ

Ozən muniş kombajnerrezlən da kombajnerkər a ezi ən partija da pravitełstvo rukovoditellezkət vəsosuznəj sovetsanqo vilyən jort Stalin suvətis qəotloznəj zadaça matışzək kədə, kuim-nol god bərən, vajətən nən proizvodstvosə 7-8 milliard pudəz."

Jort Stalinlən eta lozungə vəlì velicajşəj podjomən kütəm ne ətik das million kolxoznikkezən da şəskəj xozajstvois uzalişsezən, vədəs stranaən. Sija lois vilyən bolsevistskəj urozaj ponda pesan znamjoən. Eta pessətən cuzzisə ne ətik şo təşəca vil staxanovecəz da şeiskəj xozajstvoyp ozyń munissəz.

Ez çulav i kük god, kyz mian strana matə sibətçis zadaça razresajtəm berdə, kəda suvtətəm jort Stalinlən. Tavoşa godıln mian strana əktə vəvlətəm, bogatəj da obilnəj urozaj. Predvaritel-nəj dannəjjəz şərti, zernovəj kulturaez valovəj sbor sostavitas **unazək 7 milliard pudşa!** Siş, zadaça, kəda suvtətəm strana-oşə jort Stalinlən, tərtəs mianan sroksha ozyń.

1937 godşa urozaj 1,5-iş vilyənzb məjmusaşa. Ruşədə sagdi əktəmlən vədməməs sostavitas fond, kəda tərmas stranalə potreblişə ponda god kezə. Loə, tavoşa urozaj esə əddənzək lebətə naşelenlənlə Blagosostojanı. Sıssə, bogatəj urozaj ke-rə vədəs uslovijaez, medvə esə əddənzəka paşkətnə socialisticeskəj poda vədətəm, kəda siş-zə sposobstvujtə mian stranaş naşelenlənlə Blagosostojanı lebtəmə.

Tavoşa urozaj, kytəməsə mijkə eəg tədə, otliçajtça kük osobennostən. Medper-və, vilyən urozaj suzətəm vədəs osnovnəj kulturaez kuzə, mədkə, tavoşa godıln vilyən urozaj suzətəm vədəs krajjezən, respublikaezən da oblaştezən, daze nija mestəzən, kytən vəlì nedorod. Eta oznaçajtə, sto bolsevik-kez ponda avuəs nekəm pregradəz şeiskəj xozajstvoyp velicajşəj pobedaez suzətəmən.

Kyz mi tədam, carskəj Roşsiyən sərət urozaj mirovəj vojnaəz vəlvə tokı 7 centnerən getkar viliş. Toko ətik, carskəj Roşsiya sussestvovanqo dərnji, 1913 godıln sija sodis 8,5 centnerəz ga viliş. Kyzı carskəj Roşsiyən eta vəlì soçən, to mian stranaən lois praviloən. Socialisticeskəj zemledelije əzdətis urozajnostə. Mian stranaən mədəs pjetiletkən urozajnostəs, 1936 god iskluçitəmən, ez veşçisəl uləzək 8,5 centnerəsa. A tavoşa godıln vəsətə eəsə bogatəjzək urozaj.

Zeneva, şençabır 14 lun. Nio pöpən röd pisi-tise sredizemnomorskəj soglasenqo. Zənətik zakrytəj zasedanqo vərən soglasenqo podpisitəm çularis otkrytəj zasedanqo vilyən. Sıvərən predsedatelstvujtis inostran-qo deloez kuza francuzskəj miñistr Delbos, zənətik reçən naşis.

Kombajnerrezlən sorevnovaqno (şvedenqoez şençab 16 lun kezə)

JUŞVINSKƏJ MTS	
1. Bragin	— 312,5 ga
2. Vederşikov	— 156 „
3. Vlasov	— 131,1 „
4. Xoroşev	— 200 „
5. Batalov	— 162 „
6. Cibin	— 250 „
7. Istomin	— 220 „
8. Nikulin	— 107,7 „
9. Mansurov	— 176,8 „
10. Kolxmatov	— 197,3 „

Bolsevikkez Severnəj polus vilyən.

Magnitolog—astronom „Severnəj polus“ drejfuijusəj stanciya vilyən Ye.K. Fedorov

PASA ANGELINA—AKADEMIJALƏN STUDENTKA

Znatnəj traktoristka—ordeno-nosəc Pasa Angelinaəs primitəməş Timirjaevskəj şeiskoxozajstvennəj akademija.

Sılen brigada ozzə moz-za zanimaqtə medozaa mesta Satro-Besevskəj rajon paşa ənərgiyanın kərə 1938 godşa urozajla fundament askədə lebətnə zab. Kolə esə otənzbəka paşkətnə kolxozzezən staxanovskəj dvizen-no, medvə velikəj oktabrskəj revolucijalən XX-ət godovsina kezə raportujtən pravitełstvolə da naroddezlən velikəj vozdlə, jort Stalinlə kolxoznəj strojlən vil pobedəz jılış.

OSOAVIAKIM BILETTEZ VEZƏM

SSR Osoaviaxim Central-nəj sovetlən prezidium resi-tis çuları osoaviaximliş vaz-çenskəj bilettez vil bilettez vilyə vezəm.

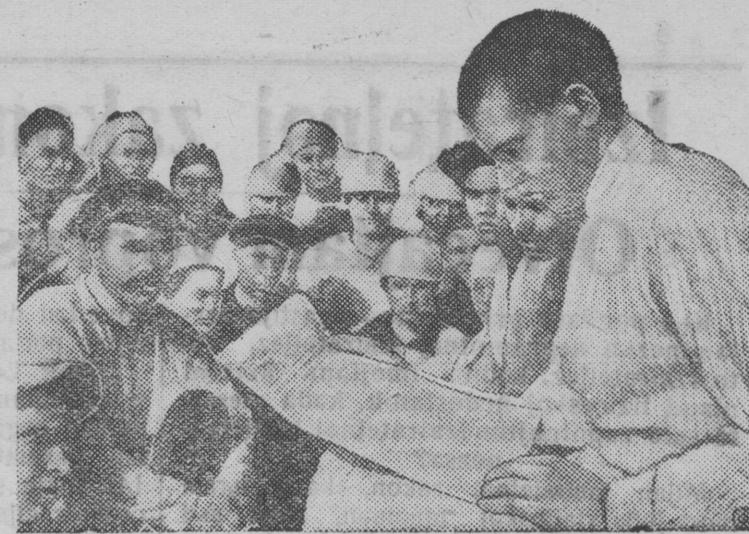
Bilettezən vezəm pondətəs 1937 godıln.

Sredizemnomorskəj konferenciya pədnəşşis

otmetitis çularəm soglasen-nələtis znaçeqnə.

Delbos vərən reçən vystu-pitis inostrannəj deloez kuza SSSR-lən Narodnəj Kommissar jort Litvinov. Sıvərən vystupajtisə Paria (jugosla-viya) i İden.

Eta vilyən konferenciya pədnəşşis (TASS)

„Krasnəj Jakor“ kolxoznən (Strelcekkəj rajon, Kurskəj oblast) organizujtəm kruzok vil izbiratələnəj zakon izuçajtəm ponda.

SNIMOK VBLB: kruzoklən rukovoditel komsomołec I. Je. Demexin İbddətə kolxoznikkezelə „SSR Verxovnəj Sovetə vərjəmmez jılış polozenqo“.

Foto LIŞICINLƏN

Koşinskəj da Gainskəj rajonnez konçitisə şu zimlaləm

Şençabır 17 lunə Koşinskəj da Gainskəj rajonneziş kolxozzez konçitisə bogatəj urozaj zimlaləm. Ena rajonneziş kolxozzez da kolxoznikkez vəcəma vezətisə, sto tavoşa azzəviltəm urozajsə kolə zimlavnər askadə da əstəmmeztəg. Niya şu zimlaləmən medozaa-zə lunnezşəq otəna paşkətisə socsorevnovaqno da staxanovskəj dvizenqno, una kolxoznikkez lunşa normaez tırtılvilisə unazəkən.

Əni Koşinskəj da Gainskəj rajonneziş kolxozzez perekluçitəsə vədəs uzalan vilyə şu vartəm vilyə da zab uvtə gərəm vilyə. Kolxozzez etə rajoniş zab uvtə gərəmən ləşətənə fundament 1938 godşa urozajlə.

A vot Kudymkarskəj, Juşvinskəj da Jurlınskəj rajonnezənəz pozoritənə vədəs okrug, niya prestupnəja kıskənə urozaj zimlaləm da zab uv-tə gərəm.

SETAM E8Ə BURZƏK REZULTATTEZ

Me, Obirin T.M. tavo per-vəj god pukşı kombajn vilyə, pervo me eg verməvəs tırtılp normaez, siş, kyz menam

vez vəv praktika. Əni me velali, lunşa norma 8ga tıjtə pondi tırtılp 10-12 ga,

siz-zə tırtılp 10-12 gaən, menə veziş Xorosov T.S.

Mianlə etə esə ne predel, mijke pondam ızañvəs eəs burzəka, loktam 14-15 ga dənəz.

Tom kombajner T.Obirin.

Cetin narusajtə kolxoznəj ustav

Samkovskəj selsovetiş Samkovskəj kolxozis scotovod Çetin Tit Kondratjeviç narusajtə şeiskoxozajstvennəj artellis ustav. Sija avansən nan şetaləm vilyə vedemosşez gi-

zə ne ıslunnez şərti, a kin-lə kyz sedas. Kyz kin ordyn Çetin juas neto şojas sılvə gizə ıaçsə unazək. Vedomoşt oz məççav ne brigadirlə, ne kolxozis predsedatellə. A şeiskoxozajstvennəj ustavın bait-sə:

„Scotovodlə oz şetə ne-kıeəm pravaez rasporjazajt-“

çıplı askətəs artel sredstva-ezən, şetənə avanssez da vi-znə naturałnəj fonddez. Ena pravaez şetənə toko prav-leşənələ da predsedatellə“.

Odnako Samkovskəj kolxoznən etə principə, ustavşis etə paragrafsə scotovod Çetiñ öz tırtı.

Kolxoznəj revizionnəj ko-mişsijalə kolə proveritənə Çetiñliş scotovodstvossə da eek-tılp ızañvə siş, kyz eəktə şeiskoxozajstvennəj artellən stalinckəj ustav.

KOMSOMOLEC

„N-209“ samolötəs kossəm

Jort Sevelovlən ekspediciji lokis

Rudolf ostrov vilyə

Şençabır 15 lunə Sovetskəj Sojuzən geroy jort Sevelovlən vozduşnəj ekspedicijiş kuim korablı lokisə Rudolf ostrov vilyə, ostrov Rajnerşən, kytən niya kılymkə lun vi-zisəsə bur pogodda.

Rudolf ostrov vilyə əksətənəj gotovitçən tırtılp osnovnəj zadaça-lebənley Ləvənevskəjliş samolöt kossəm vilyə. Şençabır 14 lunə Krasno-znamjonnəj ledokol „Kraşin“ lokisə məs Barrou dənə (Alaska), kytən kerəm baza samolötəz ponda, kədəna uçast vuytən Ləvənevskəjliş ekipaz kossəmən. Ledokol be-reg vilyə vəgruzitəs gorjuçəj da maslo. Məs Barrou vilyə

oktis lotçik Gracianskəj.

Izbiratelnəj zakon—massaə

Otveçajtam voprossez vylə

Kız pondasə priimajtnı uçaştiye bər-jəmməzən nəgramotnəj izbiratellez, neto izbiratellez, kədəna imejtənə kətəm ənviud fiziçeskəj nedostatok, kədə mesaj-tə sylə zapolqajtnı izbiratelnəj bjuilleten-nezə?

Mijan izbiratelnəj zakon, kədə tərəm mort jılış stalinskəj zabotaən, aslas vəd statjaən inđətəm sə dənə, medvə ne toko şətənə izbiratelnəj pravaez vəd grazdanınlə, no i obespeçitənə vərjəmməzən vədəs grazdanaliş uçaştiye.

Eta zabotaəs jasnəja gizəm „SSSR Verxovnəj Sovetə vərjəmməz jılış polozenno-lən“ 81 statja:

Eta statja şərti, izbiratellez, kədəna nəgramotnost, kuza neto kətəm ənviud fiziçeskəj nedostatok kuza oz vermə samostojatełnəja zapolqajtnı izbiratelnəj bjuilleten-nezə, niya imejtənə pravo körnə komnataə, kədə jansətəm izbiratelnəj bjuilleten-nez zapolqaj-təm ponda, ləvəj mədik izbiratəs izbiratelnəj bjuilleten zapolqajtəmən otsət şətəm ponda.

Vermas ja ətik kandidat golosujtçən kəpənəkə izbiratelnəj okruggezən?

Oz, oz vermə. SSSR Verxovnəj Sovetə vərjəmməz jılış polozenno-lən 62 statja ves-kətə ustanavlivajta: „SSSR Verxovnəj Sovetən deputattezə kandidat vermas golosujtçən toko ətik okrugyu!“

Kız pondasə uçaştvujtnı kreştjan—a-jednoliçnikkez SSSR Verxovnəj Sovetən deputattezə kandidattezə vəstavljatə-mən?

SSR Verxovnəj Sovetə vərjəmməz jılış polozenno-lən VI glavaən—SSR Verxovnəj

Sovetən deputattezə kandidattezəs vəstav-lajtan porjadok,—56 statja vistaləm:

„SSSR Verxovnəj Sovetə kandidattezəs vəstavljatən pravo obespeçivajtə obse-stvennəj organizacijaz sajn da uzalishəz-lən obestvoez sajn—SSSR Konstitucija 141 statja şərti: kommunisticheskəj partijnəj organizacijaz, professionalnəj sojuzzez, ko-operativvez, molodoz organizacijaz, kul-turənəj obestvoez da mədik organizacijaz sajn, kədə registrirujtəməs zakonən suvtəm porjadokъ.“

Səvərən, SSSR Verxovnəj Sovetə vərjəmməz jılış polozenno-lən 57 statja vistə: „Kandidattezəs vəstavljatən pravo osus-səstvələtən kəz obestvennəj organizacijaz-lən da uzalishəz obestvolən centralnəj organnez, siž-zə i nylən respublikanskəj, krajevəj, oblastnəj i rajonnəj organnez, siž-zə, kəz i raboçejjezən da sluzassəjjez-lən obsej sobrañoez predpriatijazən, kras-noarmejeccəzən—voinskəj çəşəzən, a siž-zə kreştjanalən obsej sobrañoez kolxozezən, sovxozeziş raboçejjezən da sluzas-səjjezən—sovxozezən.“

Kreştjan—a-jednoliçnikkez oz vermə vəstavljatnı kandidattezə Verxovnəj Sovetən deputattezə kətəm livo torja sobrañoez vələn, neto kolxoznikkez sobrañoez vələn. No niya imejtənə otənə vozmozhnost uçaştvujtnı kandidattezəs vəstavljatəmən niya obestvennəj organizacijaz da uzalishəzən obestvoez pır, kədəna cənnəzən niya javlajtçən: kooperativnəj organizacijaz, Osoaviaxim, MOPR i s. o.

(„Sputnik agitatatora“ zurnalı)

Fotografijais zulikkez da nylən sajəvtişşəz

Kudəmkarən em toko ətik fotografija—“Krasnəj molot” artellən, no i sija gid kod: əsənnəz kişşəmas da vartəmas pərvəzən, pəykas pe-mət, siž-zə vədəs kişşəm.

Fotografija zavedujussəj-ən pəktəmaş Kaçukov Gera-siməs, kədənəkəz oz vermə ovnə zulnicijtəg. Mişənə sija zarobitə 3 təsəcə, a prav-leşənələ şətə toko ətik təsə-

casə da eə setiş vəstə 45 proc. zarplata. Siz sija vəd mişəcə sijə aslas kormane 2450 rubən. Kaçukov nəbəs aslsəs 6 fotoapparat, kerku, nəbəs stroitelnəj materiallez, mədə stroitnəs aslsəs paviljon.

Nevazən Kanukov vətis Moskvə fotomateriallezə i-əni niyə vuzalə 25 rubən paçka—kəkpəv don ən zək. Nekin sijə oz kontroliruit.

Sija eə „velətə“ fotografieze tom zonkaežəs i poluçitit-ni velətəməs ponda 500 rub. Fotografiyalı pır 7urskən—juən vina da bezobrazniçajtən.

Bədəs etəsan fotografija loktənən sənimajtçən jeeə.

„Krasnəj molot“ artellən pravlenqo tədə ena bezor-razzoez jılış da səbəzənətənən, səjəvtə Kaçukovlıs zulnicijtəg. Tədəsa

Volodarskəj nima kolxoz (Ölista uvtən, Kalmıckəj ASSR) stadoon 34 təsəcə merinosovəj başa da unazək 3 təsəcə gryış poda.

ŞNIMOK VBLN: Volodarskəj nima kolxozın vesətənə mołoçnəj ferməs məssezəs.

Suytətnə kolxoznəj disciplina Arxangel'skəj kolxozın

Ozza goddezə Arxangel'skəj kolxoz (Juşvinskəj rajon) İlddişəvlis peredovəj kolxozən, no əni kolxozis pred-sədatel Nesatajev Ivan Şidoro-viç rukovodstvoən kolxoz pondis raşşən, ez lo porjadok.

Predsedatəl Nesatajev vədəs vəvvəz setalis kolxo-nikkez kiezə, nekətəm ko-nux abu, a kər pondan dod-dashn, to kolə sbrujasə kəsən 2–3 cas da eə on i azzə. Etəsan kolxoz pondis tıppən vərlənə, əsis uz dis-

ciplina. Etəsan kəşsə uborka vədəs sələkoxozajstvennəj uzzə. Şətəvəd Selin Ivan Trofimoviç da brigadir Nikulin Grigorij Aleksandrovic kolxoznikkezə uzzəlunne giz-lənə soça. Socsorevnovanəda staxanovskəj dvizenqo jılış kolxozın vunətəməs. Juşvinskəj RajZO da MTS dolzenəs əni-zə proveritnə Arxangel'skəj kolxoz pravlen-qoliş rukovodstvo da suvtətnə kolxoznəj disciplina.

NIKULIN

Kər loas porjadok?

Fabrika-kuxna stolovəjən kədə zugdəma drug 10 ve-kər, taonnez pır əngə.

Stolovəjən uzalishəzən mi-seçə zarplata əddən ucət-50–70 rub.

Kər potrebojuz dumajtə ləşətənə fabrika-kuxna pər-jadok?

POLUJANOV

Izbiratelnəj zakon propaganda

Sek-zə „SSSR Verxovnəj Sovetə vərjəmməz jılış polozenno“ publikujtəm vətən, predpriatijazən, kolxozən da sovetskəj uçrezdən-nəzən paşkalis əzət politi-çeskəj iz.

Aslanəs sobrañcez vələn da təşəcnəj mitinggez vələn rəboçejjez da kreştjanə pri-vetstvujtəs vil izbiratelnəj zakonsə, kədija javlajtçə stan-inskəj Konstitucijalən pro-dolzenno-lən, vajatə top SSSR Verxovnəj vlaşt organ vər-jəmməz dənə vil izbiratelnəj sistəma şərti.

Partijnəj organizacijaz çu-lətisə i culətənə izbiratelnəj zakon ləddətəm da razjaşnaj-təm, beşədaez zakon jılış ne tolko rəboçejjez da kolxo-nikkez kolasən, no i domo-xoajkəz kolasən, kustarrez kolasən da şezonnəj rəbo-çejjez kolasən.

Verxovnəj Sovetə vərjəmməz kezə ləşətikə vilş çu-lətənə əzət mitinggez rəbo-çejjez kolasən vədəs pred-priatijazən, livo ətlən kə-pənəkə predpriatijazəsi, kə-ən uçaştvujtən 10–15, a

mukəd pırşas i 20 təsəcə mortən.

Əni ozyən muniş promyss-lənnəj rajonnezən „SSSR Verxovnəj Sovetə vərjəmməz jılış polozenno“ izuçajtəmən cülətəcə csnovatełnəjə. Partijeccez da komsomolec-cez izuçajtən „Bərjəmməz jılış polozenno“ partijnəj da komsmołskəj kruzok-kezən razdel razdel vərən da statja statja vərən.

Ozə kolçə vərə i bespar-tiñəj rəboçejjez. Ne toko rəboçej aktiv, — no i paşkət rəboçej massaez projavljatənə əzət intərəs izbiratelnəj za-kon dənə, stremitən bur-zəka ləşətənə vərən kam-paniya kezə, bura usvoitnə zakonsə, medvə vədəsən osus-sesvitnə SSSR-iş grazdanınlis assis pravoez.

Ozyən muniş promyss-lənnəj centrrezən una predpriatijazəz vələn əni organizujtçənə massovəj kruzokkez izbiratelnəj zakon izuçajtəmən pon-da. Moskvən Kuijvənev əni toko ətik əlektrokombi-natən eməs unazək 300 kru-zokə izbiratelnəj zakon izu-

çajtəm ponda, kədənən izu-çajtənə ne ətik təsəcə rəbo-çejjez. Etnijs kruzokkezə vüra vovlənə, pıysən uçaştvujtis-şəz projavljatənə əzət aktiv-nəst. Etnijs kruzokkezən ves-kətəm ponda vüdeşitəməs 400 mort, unazək pı kolasis partijalən cənnəzə. Rəboçej-jez projavljatənə əzət interes niya voprossez dənə, kədnija ot-nəşitənə Verxovnəj Sovetə vərjəmməz dənə. Niya oxo-titəmən munənət mitinggez vələ, beşədaez vələ da kru-zokkezə, poluçitənə kolana literatura: Kiosk pır da Əlek-trozavodiş partkəbişet pır rasprostranitəm 12 təsəcə əkzemplar „Verxovnəj Sovetə vərjəmməz jılış polozenno“.

Leningradın Kalinin nima zavodın organizujtəməs 105 kruzok, Marti nima zavodın 131 kruzok. Ena kru-zokkezən zañimajtçənə ne ətik təsəcə rəboçejjez. Gor-kəjisi Molotov nima avto-zavodın avgust 20 lun kezə 387 kruzok poşessajtisə unazək şizim təsəcəsa rəboçej-jez. Vagzanov nima tekşil-

nəj fabrikaən (Kalinin) orga-nizujtəməs 148 kruzok i s. o. Ena kruzokkezən izbiratelnəj zakon izuçajtəmən ponda tor-jətə 4–6 zañatijaən.

Pravda, ne vədələnə eta uz-culətə eteəm razmaxən da etəəm urovez vələn, kəz Moskvən, Leningradın, Gor-kəjən. Setçin, kətən uzalise narodlən vraggez, kətən niya orzisə da razisə massovo-politiçeskəj ursə, kətən part-organizacijaz ezə eə eə vez-kətə polozenno, eta vez-nejəsəj politiçeskəj uz toko pondətə i abu eə organi-zujtəma bolsevistskəja. Siş sulalə delo Jaroslavlın, kətən partijnəj organizacijaz pondətəsə vələs razjaşnajtənə izbiratelnəj zakonsə, Ivanova, kətən politiçeskəj uz pondətəsə vələs vezkəmən da kətən sija vələ əddən zapus-nənəj. Uməla munə delo Tatarskəj ASSR-ın.

Ne pır uqeşajtənə kolana vni-maçqo veşkətlişəzəs pod-birajtəmən. Ovlənən sluçajjez, eta tədalə Ivanovskəj oblaş-tyən, — kər partijnəj komitətəzər tərəfən veşkətlişəzən ne-podgotivitənəjjəzəs, a mu-kəd pırşas i malogramotnəj joritezəs, kədnija toko zugə-nəl kəvzişəzəs. Etakət kolə-peşşənə med resitənəja. Es-

tən med vrednəj kolicestvo da oxvat şərən vətəm, sta-tiştikaən da cəfrəzən kru-zokkezə formalnəja vovlekaj-təm jılış səgołajtəm.

Mukəd kruzokkezə uzən ətik sussestvennəj nedostatokən javlajtçə zañatijaəz for-malnəja culətəm. Mukəd kru-zokkezən rukovoditəl prosto ləddətə statja statja vətən „Bərjəmməz jılış Polozenno“, oz beşədujt kəvzişəzəj vaznəsəj punktəzə jılış, oz razjaşnajt pıla nevezərtəna voprossez. Mədik kruzokkezən vədəs vələmənənə səsre-dotoçitəm vərjəmməz texni-ka vələn, „Bərjəmməz jılış Polozenno“ izuçajtənə orə-təmən Konstitucija dəniş.

Medvərən, mukəd partor-ganizacijaz ozə intəresiştə, kəz kruzokkezən rukovoditəl-jez otveçajtənə kəvzişəzəz voprossez vələ, kəz niya raz-jaşnajtənə „Bərjəmməz jılış Polozenno“. Molotov nima Gorkovskəj avtozavodiş part-kom, naprimer, oz intəresişt-çə nəlki sijən, kətəm otvet-tez voprossez vələs şətənəp mestnəj radiouzelən, kədalış peredaçəsə kəvzənə vədəsə rəboçejjez.

Pro rodolzen. 3-əz 1isbokən

Zab-vylon ustojcivaj urozajlən osnova

Perevodəj kombajnerez da kombajnkaez sovessaŋ-
no vylon jort Stalin višalis:
„...Mijə ogə vermə ograni-
çivajtçılıp toko talunna lu-
nən. Mijə dolzenəş dumajtın
i-aşpıla lun jılış, med ma-
tiş ozaŋsa jılış. A kəz delo
vylon vižətılıp ayaŋa lun
şerti, to suzətəm rezultattez
mijanəş ozə vermə udovlet-
voritň. Məmda mijanla kov-
şaş ozaŋ ńaŋ, viştalam,
kuim-nol god bərti? Mijanla
kovşaş 7-8 milliard pudşa
ne jeeazk. Vot kəz sulalə
deleş, jorttez. Siz-kə, mijə
dolzenəş əni-ni primitiv me-
raez sə dənə, medvə ńan
proizvodstvo mijan vylon
god, i medvə mijə
loimə eta kad kezə eta vaz-
nejsəj zadaça tərtəm kezə
vysen podgotovlennəjəs“.

Mijan strana sətə vysen
gədə-ni polucajtä ażsəvtəm uro-
zaj. Mijan strana polucajtä
7 milliard pudşa unazak-ni.
Etna suzətəm uspexxex
nakazbə tərtəsə bleşəsəja. No etna suzətəm uspexxex
vylon mijə suvtılıp ogə ver-
mə. Mijan ozaŋ sulalə ńybt
politicsekj zadaça—zavojuit-
ny ne toko vylon urozajjex, no i ustojcivajjex. A eta oz-
načajta—eze burzəjka levtəy-
zernovaj da teñiçesekj kul-
turaez. Mijan okrug paşa
kolozzez dolzenəş tavo gər-
ny zab uvtə 74000 hektar.
Srok çulalə-ni. Eta cüfrahs
dolzen vəli tərtər oktabr 1-
lun kezə vysen, no rajon-
neş da kolozzez rukovo-
diləlləz eza spravitcə etən
zadaçaən. Okru səvdəkəz
şərti tədalə, kəz prestupno
uməla munə zab uvtə gərəm.
Şəntəbr 17-ət lunəz okrug
paşa gərisə vəlîş 4937 hektar
—6,6 proc. vylon. Toko 6,6
proc. vylon Gainskəj rajon
vysen gəris vəlîş 250 hektar,
Košinskəj—150 hektar,
Kočovskəj—1026 ga, Jurlin-
skəj 813 ga, Kudymkarskəj

ceftvoň. Eta neprəloznəj
uslovija.

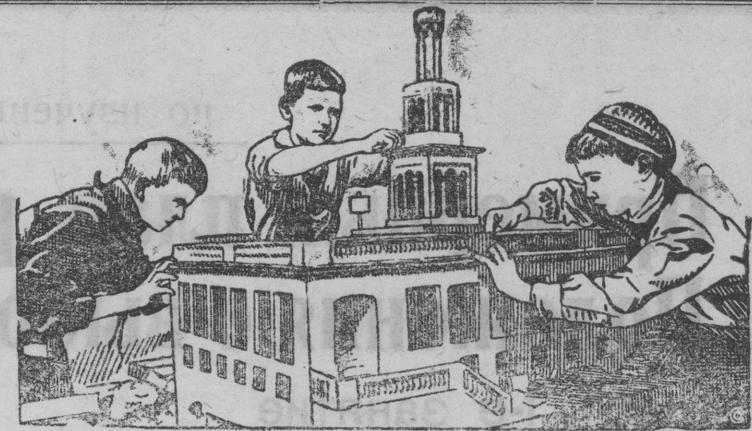
Odnako mijan okrugъ ne
vysdəs zemelnəj organneziş,
MTS-eziş kolozzez rukovo-
diləlləz tərtər etə zada-
casə. Nə kolasiş mukədəs
uzalən vəlizorukəj takтикаən,
„oçerjodnosən“, projavlajt-
ən nedopushtiməj bespeçnot,
a eta bespeçnostib narod
vraggez ki vylə, trockistsko-
buxarinskəj bandittez ki vylə,
kədina vysdəs pərtajtçılıp
padmətən mijan socialističeskj
rodinalə munpl ozaŋ, vynşavny
socialističeskj sel-
skj xozajstvolə. Çulaləm
godbən mijan okrugъ zab
gərəm kəşsis şor arəz; gosu-
darstvennəz zadanpo tərtətə
siş i koççis.

Eta godə zab uvtə gərəm
ne dolzen koççılıp vun-
təm ucastokən. SSSR Sov-
narkomlən postanovlenno,
kədə vəli publikujtəma pe-
cajtən tavo avgust mişecən,
objazvajtə obespecitən zab
uvtə gərəmən vysdəs tulissə
zernovaj da teñiçesekj kul-
turaez. Mijan okrug paşa
kolozzez dolzenəş tavo gər-
ny zab uvtə 74000 hektar.
Srok çulalə-ni. Eta cüfrahs
dolzen vəli tərtər oktabr 1-
lun kezə vysen, no rajon-
neş da kolozzez rukovo-
diləlləz eza spravitcə etən
zadaçaən. Okru səvdəkəz
şərti tədalə, kəz prestupno
uməla munə zab uvtə gərəm.
Şəntəbr 17-ət lunəz okrug
paşa gərisə vəlîş 4937 hektar
—6,6 proc. vylon. Toko 6,6
proc. vylon Gainskəj rajon
vysen gəris vəlîş 250 hektar,
Košinskəj—150 hektar,
Kočovskəj—1026 ga, Jurlin-
skəj 813 ga, Kudymkarskəj

1213 ga i Juşvinskəj 1485
hektar. Vot kəeəm pozornəj
pokazatellez!

Kəz vermisə rajonneş ru-
kovodiləlləz lezny seeəm po-
lozennosə, kər MTS-zis da
rajispolkomməziş rukovodiləlləz
şin ozaŋ vəs sulalən traktorez,
kədina osvobodit-
cişə vborka dəniş. Ttraktor-
nəj otrjaddez—eta zab vylon
resajussej vln. No sija oz
viştav sə jılış, sto vəvvezən
oz kov gərny. Košinskəj da
Gainskəj rajonnez vysdən
ziməlisə-ni urozaj, no vəv-
vez zab uvtə gərəm vylə vys-
dən ezə suvtətə. Siz-zə ozə
vəvvez ispolzujtə i ostalnəj
rajonnezas.

Kolə qemedlənnəjə vəv-
vən jansətən, kəpəm kolə
gosudarstvolə nən kəskaləm
ponda, teçnə, vartnə, a
ostalnəj vəvvezə kolə suvtət-
ni zab uvtə gərəm vylə. Zab
uvtə gərəm—eta qenarub-
məj zakon. Sija kolə tərtər
saməj blagoprijatnəj pogod-
da kosta, sija kolə tərtər
vysdən. Eta ponda kolə suv-
tətətə vysdəs svobodnəj trak-
torrezz, vəvvez zab uvtə gə-
rəm vylə i Vəlîkəj Oktabr-
skj Socialističeskj revolu-
cijalən 20-ət godovsina pan-
tavnə vylon doshənəqoezən,
staxanovskəj uzən. Siz vəd
partijecəs, vəd komsomolec-
cəs, vəd rukovodilələs, vəd
koloznikəs objazvajtə uza-
nəy mijan Lenin-Stalinən
vełikəj partiјa.

Pionerrezlən Leningradskəj Dvorec sadən junəj strojellez pomalən Moskva-Volga kanallış model kerəm.

Kəz uzaň komsomolka Neçajeva

Gurinskəj perviçəj kom-
somolşkəj organizacijas kom-
somolka Neçajeva Aleksan-
dra Grigorjevna orətciş kom-
somolşkəj organizacijas: sija
etpr̄ oz vovl komsomolşkəj
sobranqoez vylə, məmda və
komsomoleccez sijə ezə kor-
vuyvə.

Necajeva uzaň İnovodkaən
Arefjovskəj brigadaň, no
lon sylən brigadaň sulalə
şo esə kok vylas, sek kər
mədik brigadacez lənə
vazyp-ni ziməlavise i vəvdise.

Kudymkarskəj VLKSM raj-
komlə kolə vızətən vermas-
ja Neçajeva lənə komsomol-
kaən. GUŞELNIKOVA

Kin primitas volokitçikkət meraez

Me, Fedosejov Fjodor
Pavlovic esə təvnas uzaň
lesozagotovkəz vylon ku-
renşikən 1,5 mişec, voči pod-
sanokkez 14 lun i tulissnas,
splav vylon katajti vər 16
gluxar. Vysdəs etna uzzez
ponda nəkəz og vermə
poluçitən sedtəm denga:
deşatnikən oləm ponda 215
rub, a podsankkez kerəm
ponda da gluxarrez katajtəm
ponda og i təd məmda i
kolə poluçitən. Setən zav-
xoz Fedosejov Arkad Jogor.
zugis vysdəs uçot. Eta sedtəm
denga ponda ne ətik dasis
vovli me Fedosejov dənə,

no sija oz şet. Vovli etə jy-
lis zaluiçsəpə raboçkom-Ba-
tujev dənə, Pukşibskəj uça-
tokiş naçənlək Postnikov
dənə i Košinskəj prokuratu-
raə, vysdən pəssə eməs pred-
lozenqoez, medvə setisə zar-
plata, no Fedosejov i nylə
oz podçinajtəcə.

Me kora redakcijsə otsav-
nay təpəm poluçitən denga,
a volokita ponda kora okru-
nəj prokurorəs primıtiv vju-
rokrat Fedosejekvet çoraltı
meraez.

FEDOŠEJEV F. P. d. Puk-
sib, Kosa

A. Šteckij

Izbirateliñəj zakon propaganda

(Okonçanço)

A ed-eta med gələnə j.
Voprossez izbirateliñəj zakon
jılış petənə una. Ed ənəz
esə ne vysdəs; naprimer, us-
voitissə, məla Verxovnəj Sov-
etsə torjətə kək palata vylə,
kətəm znaçenno imejtə
Nacionalnossezelən Sovet. Mukəd
vrazdəvənəj əlement-
tez pərtajtçılıp predstavitən
deleşə siş, sto suam, Nacio-
nalnoştez Sovetə Tatarskəj
respublikaiş deputatbezəs və-
jəmən grazdanalən uçaştvuj-
təm i RSFSR-şan i Tatarskəj
ASSR-şan em ravnəj golos-
vanlıqlış princip narusitəm.
Eta bəltə sə jılış, sto kolana
sluçajjezə kolə kuznə setny
otpor vrazeskəj vylazkəezə,
a sek-zə praviñəjə da osno-
vateliñəj razjañajtən VPK(b)-
liş Leninsko-stalinskəj nacio-
nalnəj politikassə, kədija a-
zis assis vyrəzenñosə vil
Konstituciyasən.

Etnijsa torja fakttezəs
baitən sə jılış, sto partijənəj
organizacijas dolzenəş tədny,
kəz nulətə razjañitələnəj
izbirateliñəj zakon şərti, as
kadə veşkətlən torja propa-
gandisttezlis osyvkaezə
da sistematiçeskəja instruktur-
nəj nişə.

Vylon nedostatokkezət
kolə konçitən. Politicsekj us
Verxovnəj Sovetə vərjəmmez
jılış zakon gəger imejtə ńybt
znaçenno. Sija ne toko levtə
SSR grazdanalış politiceskəj
soznanqə. Sija şavljatçə Ver-
panija culətik kosta, kolənə

kezə nəposredstvennəj ləşət-
çəmən. Medožən munis uza-
lis massaez əni ləşətçən-pi
sə kezə, med aktivnəja uça-
stuvjtnə vərjəmmezən.

Sozdavajtə propagandist-
tezən da agitatorrezzən aktív,
kədijə pozas kornə i izbi-
rateliñəj kampanija çulətəm
ponda. Etja aktívəs vysdəs
massovə kruzokkezən ruk-
vodiləlləz, nijs partijənəj
da agitatorrezləs i tədny
agitatorrezləs da propagandist-
tezəs aktivə, dolzenəş tuj-
dənə agitacijəsə.

Etija politicsekj uza—mi-
jan ozaŋ munis oblasttez pri-
mer şərti — kolə suvtətən i
nija promyssennəj centrezzən,
kətən sija esə ənəz zagonyə,
libo kətən esə ezə levtə sijə
vysota vylə (Ivanovo, Xarkov,
Stalingrad).

Torjən kolə dumajtən vop-
ros etjə ńybt uza—derevnə
paşkətəm jılış. Sibətçə kad,
kər uborgənəj uzzez lokə
konçəz. Koloznikəj aktív da
partijənəj organizacijas
derevnən dolzenəş kəz kolə
kutçisə izbirateliñəj zakon
razjañajtəm berdə.

Organizatjənə etjə delosə
derevnən əni-zə əddən ne-
ovxodiməj. Kolə vıspə vidyn,
sto gorodnə usalişəz imej-
tən-pi opət massovə zak-
rətəj golosovanqə, profso-
juznəj organizacijasə vəs-
kətlən organnezə vərjəmmez
dərri. Derevnə etjə opətsə
poçı oz imejt. Gorodnə os-
novatełnəj şəkə suvtətəm
izbirateliñəj zakon izuçajtəməs.
Bəltə etjə əddən vaxnəj

esə i sijən, sto derevnən
izbirateliñəj komissijasə ponda.
Vot məla partijənəj orga-
nizacijaz dolzenəş obraztın
şerjognəj vñimaqənə etija uz-
vylə, a partijənəj komitettəz
dolzenəş izuçajtən da tədny
agitatorrezləs da propagandist-
tezəs aktivə, dolzenəş tuj-
dənə agitacijəsə.

Etija politicsekj uza—mi-
jan ozaŋ munis oblasttez pri-
mer şərti — kolə suvtətən i
nija promyssennəj centrezzən,
kətən sija esə ənəz zagonyə,
libo kətən esə ezə levtə sijə
vysota vylə (Ivanovo, Xarkov,
Stalingrad).

Torjən kolə dumajtən vop-
ros etjə ńybt uza—derevnə
paşkətəm jılış. Sibətçə kad,
kər uborgənəj uzzez lokə
konçəz. Koloznikəj aktív da
partijənəj organizacijas
derevnən dolzenəş kəz kolə
kutçisə izbirateliñəj zakon
razjañajtəm berdə.
Kolə sijən, medvə partij-
nəj organizacijaz əni-zə
organizatjənə izba-çitalqazən
beşədaez da konsultacijaz
vərjəmmez jılış voprossez
şərti.
Verxovnəj Sovetə vərjəmmez
ne kerəssez sajən. Partijənəj
organizacijaz dolzenəş
udelitən şerjognəj vñimaqənə
vərjətə. Derevnə etjə opətsə
poçı oz imejt. Gorodnə os-
novatełnəj şəkə suvtətəm
izbirateliñəj zakon izuçajtəməs.
Bəltə etjə əddən vaxnəj

“SSSR-iş Ver-
xovnəj Sovetə vərjəmmez jy-
liş Polozenqə” gəger.

В помощь руководителям кружков
по изучению „Положения о выборах в Верховный Совет СССР“

Примерный план работы кружка по изучению „Положения о выборах в Верховный Совет СССР“

1-е занятие

Верховный Совет СССР (Совет Союза и Совет Национальностей)

Государственное устройство СССР: союзные республики, входящие в СССР, автономные республики и автономные области, национальные округа (по географической карте СССР).

Верховный Совет СССР—высший орган государственной власти СССР. Верховный Совет СССР—высшая законодательная власть СССР.

Две палаты Верховного Совета СССР: Совет Союза и Совет Национальностей. Задачи Совета Союза и Совета Национальностей. Две палаты Верховного Совета СССР— осуществление ленинско-сталинской национальной политики.

Две палаты в буржуазных парламентах.

Расцвет дружбы народов в СССР. Национальное угнетение в странах капитализма.

Литература

Конституция СССР, глава II. Государственное устройство, глава

III. Высшие органы государственной власти Союза Советских Социалистических Республик.

Сталин. О проекте Конституции Союза ССР. Раздел II. Изменения в жизни СССР за период от 1924 года до 1936 года. Раздел III. Основные особенности проекта Конституции.

Сталин. Речь на совещании передовых колхозников и колхозниц Таджикистана и Туркменистана с руководителями партии и правительства (Отдельная брошюра, изд. 1937 г.).

Сталин. Национальные моменты в партийном и государственном строительстве. Доклад на XII съезде РКП(б) (Отдельная брошюра или в сборнике „Марксизм и национально-колониальный вопрос“, стр. 123—124).

Молотов. Конституция социализма. Раздел III. СССР и мир между народами.

Карта СССР.

2-е занятие

Всеобщее, равное, прямое при тайном (закрытом) голосовании избирательное право в СССР (Избирательная система)

Буржуазная демократия—демократия для богатых, прикрытое господство буржуазии. Ограничения в буржуазно-демократических конституциях прав трудящихся (ограничения всеобщего избирательного права по возрасту, по полу, по оседлости, по национальности и т. д.). Невозможность для широких трудящихся масс в условиях капитализма использовать предоставленные законом права (тяжелый условий жизни, нищета, безработица; все средства агитации в руках капиталистов и т. д.). Формальный характер буржуазной демократии.

Наличие материальных условий для расцвета последовательного социалистического демократизма в СССР: уничтожение эксплуатации человека человеком, право на труд, на отдых, на образование и на материальное обеспечение в старости, а также в случае болезни и потери трудоспособности. Расцвет зажиточной жизни трудящихся. Расцвет культуры в СССР.

Всеобщее избирательное право в СССР и в чем оно выражается. Кто имеет право выбирать и быть избранным в СССР. В СССР лишаются права участвовать в выборах только умаленные и лица, осужденные судом с лишением избирательных прав. Ограничения участия в выборах, вводившиеся прежней конституцией. Отмена всяких ограничений в новой Конституции СССР. В СССР—самое широкое в мире всеобщее избирательное право.

Равное избирательное право в СССР и в чем оно выражается. Не вполне равное право выборов по прежней Конституции СССР и отмена этого в новой Конституции СССР. Статья 136 Конституции СССР и статья 3 „Положения о выборах в Верховный Совет СССР“ о равных выборах.

Прямое избирательное право в СССР и в чем оно выражается. Многоголосенные выборы по прежней Конституции СССР и отмена это-

го в новой Конституции СССР. Статья 139 Конституции о прямых выборах в СССР.

Тайное (закрытое) голосование и в чем его значение. Отмена ранее существовавших открытых выборов.

Литература Конституция СССР, глава X. Основные права и обязанности граждан. Глава XI. Избирательная система.

Конституция СССР 1924 года (Партизат, 1934), глава III. О съезде советов Союза Советских Социалистических Республик.

Положение о выборах в Верховный Совет СССР, глава I. Избирательная система.

Ленин. Тезисы и доклад о буржуазной демократии и диктатуре пролетариата. Сочинения, т. XXIV, стр. 7—20.

Сталин. О проекте Конституции Союза ССР. Раздел III. Основные особенности проекта Конституции.

Сталин. Беседа с председателем американского газетного обединения „Скрипс-Говард Ньюспэйперс“ г-ном Рой Говардом (последний вопрос).

Молотов. Об изменениях в советской Конституции. Доклад на VII съезде советов 6 февраля 1935 г. Раздел II. Задачи дальнейшей демократизации советской избирательной системы.

Молотов. Конституция социализма. Раздел II. Наше отношение к демократизму.

Яковлев. О проекте „Положения о выборах в Верховный Совет СССР“. Раздел I. Как обеспечиваются всеобщее, равное и прямое избирательное право и тайное голосование.

Калинин. Положение о выборах в Верховный Совет Союза ССР и задачи Советов. Первая часть статьи („Правда“ от 2 сентября 1937 г. или отдельная брошюра).

Выборы в капиталистических странах. (В помощь партийной учбе“ № 20—21, июль 1937 г.).

Два мира—две избирательные системы. („Спутник агитатора“ № 15).

3-е занятие

Как строятся избирательные округа и избирательные участки по выборам в Верховный Совет СССР

больницах, родильных домах, санаториях, домах инвалидов.

Кем образуются избирательные округа и избирательные участки.

Литература

Конституция СССР, глава III. Высшие органы государственной власти Союза Советских Социалистических Республик, статьи 34 и 35.

Положение о выборах в Верховный Совет СССР, глава III. Избирательные округа по выборам в Совет Союза и Совет Национальностей. Глава IV. Избирательные участки.

Калинин. Положение о выборах в Верховный Совет Союза ССР и задачи Советов. Разделы: „Об избирательных округах по выборам в Совет Союза и Совет Национальностей“ и „Об избирательных участках“.

Яковлев. О проекте „Положения о выборах в Верховный Совет СССР“. Раздел I. Как обеспечивается всеобщее, равное и прямое избирательное право и тайное голосование. Раздел III. Организация выборов.

Избирательная система социалистического государства. („Большевик“ № 13 за 1937 г.).

4-е занятие

Избирательные комиссии, списки избирателей.

Порядок выставления кандидатов

Центральная избирательная комиссия по выборам в Верховный Совет СССР. Избирательные комиссии по выборам в Совет Национальностей в Союзных и автономных республиках, в автономной области и национальном округе.

Производственный принцип построения избирательных участков в прошлой Конституции СССР и территориальный принцип в новой Конституции СССР.

Избирательные бюллетени. Расходы по выборам производятся за счет государства.

Право беспрепятственной агитации за кандидатов. Статья 125 Конституции СССР о свободе слова, печати, съездов и митингов, уличных шествий и демонстраций—в соответствии с интересами трудающихихся и в целях укрепления социалистического строя».

Литература

Конституция СССР, глава X. Основные права и обязанности граждан, глава XI. Избирательная система.

Положение о выборах в Верховный Совет СССР, глава II. Списки избирателей. Глава V. Избирательные комиссии. Глава VI. Порядок выставления кандидатов в депутаты Верховного Совета СССР.

Калинин. Положение о выборах в Верховный Совет Союза ССР и задачи Советов. Раздел: о списках избирателей, об избирательных комиссиях, о порядке выставления кандидатов.

Яковлев. О проекте „Положения о выборах в Верховный Совет СССР“. Раздел II. Как обеспечивается право общественных организаций и обществ трудающихихся на выставление своих кандидатов. Раздел III. Организация выборов.

Избирательная система социалистического государства („Большевик“ № 13 за 1937 г.).

5-е занятие

Порядок голосования и определение результатов выборов

Порядок установления дня и часов выборов в Верховный Совет СССР.

Избирательный бюллетень по

Помещение для заполнения бюллетеней в избирательном участке и помещение для опускания конвертов в ящик.

Необходимость личной явки избирателя в избирательную комиссию для подачи голоса. Порядок выдачи в избирательной комиссии избирательных бюллетеней и конвертов. Порядок заполнения избирательных бюллетеней (в особой комнате для заполнения бюллетеней). Как заполняют бюллетени ваграммы, инвалиды. Заклеивание бюллетеня в конверт и опускание его в избирательный ящик (в комнате, где помещается участковая избирательная комиссия).

Порядок подсчета голосов на основании избирательных бюллетеней и объявление результата голосования по избирательному участку. Какие бюллетени признаются недействительными. Порядок подсчета голосов на основании протоколов участковых избирательных комиссий в окружной избирательной комиссии.

Порядок подсчета голосов на основании избирательных бюллетеней и объявление результата голосования по избирательному участку. Какие бюллетени признаются недействительными. Порядок подсчета голосов на основании протоколов участковых избирательных комиссий в окружной избирательной комиссии. Порядок обявления кандидата, избранного по округу. Необходимость получения абсолютного большинства голосов по округу для избрания. Необходимость явки на выборы более половины избирателей по округу для признания выборов действительными.

Порядок перебалансировки кандидатов в случае отмены выборов.

Недопустимость насилия, обмана, угроз, подкупа при выборах.

Литература

Положение о выборах в Верховный Совет СССР, глава VII. Порядок голосования. Глава VIII. Определение результатов выборов.

Калинин. Положение о выборах в Верховный Совет Союза ССР и задачи Советов. Разделы: „О порядке голосования“ и „Об определении результатов выборов“.

Яковлев. О проекте „Положения о выборах в Верховный Совет СССР“. Раздел III. Организация выборов.

Избирательная система социалистического государства („Большевик“ № 13 за 1937 г.).

Sud

Koñsin nakazitəm

1935 godşaq maj 16 lunes 1937 godəz uzalis Osıbskəj şəlsəvetlən predsedatələn Koñsin Ivan Semjonoviç Fredşəfatələn uzałık, sija sistematikəsə kolxoznikkezər, kerlis nezakonlukkezər, prisvaivajtis nalog vestişsezliş denga 1743 rüv, prisvaivajtis petkətəm imussestvo, kyz: paşsez, evçinəz, piz, kartoska. Prisvoitəm denga vylə boştalı aslıs kozannə tuzurka, xromovə sapoggez i s. o.

Koñsin məsəciçeskəja polucajtılış denga lesprodorgis 360 rüv, rajispolkomis 500 rüv. Etə vədəs qengəsa juisda sə vylə boştaşıs aslıs. Koñsin dengatəg mırddavlıs medbur tovarrez Osıbskəj şelə lavkais vuzaşışezliş.

Bədəs etna vrakeskəj deştiyajəz ponda narodnəj sudlən 138 uçaştok sufitis Koñsinə 7 god kezə rukavın.

Zam. otv. redaktor.
P. M. Kalasnikov.